

AK, TU MANA, VECĀ LĪZE

Artas Sakārnes horeogrāfija un apraksts.

Sniedzes Grīnbergas tautas mūzikas apraksts.

Deju svīta neierobežotam pārskaitļu pāru skaitam. Apraksts veidots 8 pāriem. Dejā parādīta puīšu un meiteņu sacensšanās veiklībā un atjautībā, izmantojot skalus.

Deju svītai 5 daļas: “Ak, tu mana, vecā Līze”, “Nabadziņš dancot gāja”, “Cel pa priekšu labo kāju”, “Kūju dancis”, “Ak, tu mana, vecā Līze”.

Dejas horeogrāfisko leksiku veido dažādas polkas soļu kombinācijas un lēcieni, izmantojot skalus.

Deja veidota deju kopā “Zalktis” 1994. gadā. 1995. gadā jaunrades deju konkursā Valmierā piešķirta 1. prēmija.

Dejotāji nostājas pa pāriem kolonnā: 4 pāri skatuves labās, bet 4 – kreisās puses 1. kulisēs.

Meitenes stāv priekšā puīšiem, abās rokās pa skalam, tie sakrustoti un atbalstīti uz labā pleca. Puīši stāv aiz meitenēm, rokas sānos. Kājas 6. pozīcijā. Deju uzsāk tikai 1. pāris. Pārējie pievienojas 2. gājienā (1. zīm.).

Pirmais gājiens (I/24.t.)

- 1.–8.t. 1. pāris ar 1. kustību (2 reizes) dejo uz skatuves centru (1. zīm. bulta). 8.t. beigās meitene apgriežas pa labi ar seju pret puīsi (2. zīm.).
- 9.–16.t. Ar 1. kustību (2 reizes) dejo uz skatuves priekšplānu. Puišis virzās at muguriski (2. zīm.). 16.t. beigās nostājas, kā parādīts 3. zīmējumā.
- 17.–24.t. Puišis izpilda 2. kustību 2 reizes, meitene – 3. kustību 2 reizes.

Otrais gājiens (II/8.t.; I/24.t.)

- 1.–8.t. 1. pāra dejotāji ar 1. kustību atkāpjas uz skatuves malām (4. zīm.). (9. – 32.t. turpina kustību dejojot skatuves malās). Pārējie dejotāji ar 1. kustību virzās, kā parādīts 4. zīmējumā.
- 9.–16.t. Izpildot 1. kustību (2 reizes), dejotāji turpina veidot kolonnu skatuves centrā. 16.t. beigās nostājas 5. zīmējumā norādītajās vietās.
- 17.–24.t. Puīši izpilda 2. kustību divas reizes, meitenes – 3. kustību divas reizes.
- 25.–32.t. Atkārtot 17.–24.t. darbības, dejotāji virzās, kā parādīts 5. zīm. ar bultām. 32.t. beigās dejotāji atrodas skatuves malās. Puīši saglabā pozu ar priekšā paceltu labo kāju un meitenes uzliek sakrustotos skalus uz labā pleca.

Kustību apraksts

taktsmērs 2/4

1. kustība

Skrējiena, polkas solis

Sākuma stāvoklis: kājas 6. pozīcijā, rokas sānos. Kustību kombināciju izpilda 4 taktīs; ar diviem skrējiena polkas soļiem virzās uz priekšu, bet nākošos divus skrējiena polkas soļus izpilda, liekot soli krustām priekšā balsta kājai. Soļus dejo atsperīgi, kājas ceļot, ceļos saliektas, enerģiski uz priekšu augstu lecot.

Aiztakts “un” – palēciens uz kreisās kājas, labo kāju, saliektu celī taisnā leņķī, paceļ uz priekšu, pēda paralēli grīdai.

1.t.

“viens-i, di-“ – 3 skrējiena soļi (labā, kreisā, labā kāja)

“-vi” – palēciens uz labās kājas. Kreisā kāja, saliekta taisnā leņķī, pacelta priekšā. Pēda paralēli grīdai.

2.t.

“viens-i, di-” – atkārti 1.t. darbības, sākot ar kreiso kāju (3 skrējiena soļi).

“-vi” – palēciens uz kreisās kājas. Vienlaicīgi labo kāju, paceltu 45° virs grīdas sānis pa labi, virza uz priekšu. Pēda paralēli grīdai. Auguma augšdaļa lāpstiņās nedaudz atliekta un pagriezta pa kreisi. Galva pagriezta pa labi.

3.t.

“viens-” – solis ar labo kāju, liekot to nedaudz krustām priekšā kreisajai kājai. Augums un galva saglabā iepriekšējo stāvokli.

“-i”

– nostājas uz kreisās kājas.

“di-vi” – palēciens uz labās kājas. Kreiso kāju paceļ pa kreisi un virza uz priekšu.

4.t. 3.t. darbības, sākot ar kreiso kāju. Auguma augšdaļa atliekta pa labi, galva pagriezta pa kreisi

2. kustība

Puišiem

Sākuma stāvoklis: kājas 6. pozīcijā, rokas sānos. Kustību kombināciju izpilda 4 taktīs.

1.t.

Divi palēcienu uz kreisās kājas. Palēcienu beigās kreisās kājas celis saliektas. Vienlaicīgi labā kāja, saliekta celī, pacelta priekšā. Pēda paralēli grīdai. Kreisās rokas delna aņņem ceļgalu, labā roka saņņemta dūrē aiz muguras un atbalstīta virs krustiem.

2.t.

“Viens-i” – spēcīgi nolēc uz kreisās kājas visas pēdas (celis saliekts). Auguma augšdaļa noliekta uz priekšu paralēli grīdai. Vienlaicīgi labo kāju spēcīgi sper atpakaļ. Kreisā roka pacelta sānis, labā dūrītē aiz muguras.

“Di-v-”

– pārlec uz labās kājas un augumu iztaisno. Kreisā kāja, saliekta celī, pacelta priekšā. Labā delna aņņem kreiso ceļgalu, kreisā roka dūrītē aiz muguras.

3.–4.t.

Atkārti no 1.–2.t. darbības uz labās kājas.

3. kustība

Meitenēm

Kustību kombināciju izpilda 4 taktīs.

- 1.t. Teciņus polkas solis uz vietas, sākot ar labo kāju. Augumu noliec sānis pa labi un trīs reizes sasit sakrustotos skalus izstieptās rokās diagonāli pa labi.
- 2.t. Teciņus polkas solis uz vietas, sākot ar kreiso kāju. Augumu iztaisno un trīs reizes sasit skalus virs galvas.
- 3.t. Teciņus polka uz vietas, sākot ar labo kāju. Augumu noliec pa kreisi un trīs reizes sasit skalus kreisajā pusē.
- 4.t. Atkārti 2.t. darbības (teciņus polka, sākot ar kreiso kāju, skalus sasit virs galvas).

“NABADZIŅŠ DANCOT GĀJA”

Ievads 4 t.

- 1.t. Puiši noliek labo kāju blakus kreisajai 6. pozīcijā. Meitenes stāv.
- 2.t. Meitenes sniedz puīšiem sakrustotos skalus.
- 3.t. Puiši paņem skalus.
- 4.t. Puiši pārliet sakrustotos skalus pār plecu. Meitenes ieliek rokas sānos.
- 4.t. beigās visi paceļ celi saliektu labo kāju (sagatavojas 1. kustībai).

Pirmais gājiens (I/16.t.)

Dejotāji pa 4 līnijās ar 1. kustību izpilda viju (1. zīm.), mainoties vietām (virzās zig-zag veidīgi). Gājienu nobeidz pretējās vietās.

- 1.–2.t. Vietām mainās pārinieki, ejot garām gar labajiem pleciem. Palēciena laikā pagriež kreiso plecu uz priekšu.
- 3.–4.t. Meitas turpina kustību uz centra līniju. Puiši, skatuves malās, apgriežas pa kreisi ar seju pret centra līniju. Palēciena laikā visi pagriež labo plecu uz priekšu.
- 5.–6.t. Meitas centrā paiet viena otrai garām gar labajiem pleciem. Puiši virzās uz centra līniju.
- 7.–8.t. Vietām mainās ar svešo partneri, ejot garām gar kreiso plecu.
- 9.–10.t. Meitas pretējās skatuves malās apgriežas pa labi ar seju pret centra līniju. Puiši turpina virzīties uz centra līniju, sākot ar labo kāju.
- 11.–12.t. Meitas dejo uz vietas ar seju pret centru. Puiši centrā mainās vietām, ejot gar kreiso plecu
- 13.–16.t. Meitas turpina dejojot uz vietas. Puiši skatuves vidū apdejo nelielu apli viens otru pa dejas ceļu (2. zīm.). 16.t. beigās nostājas 3. zīmējumā norādītajās vietās. Puiši noņem skalus no pleca un sakrustotus atbalsta pret grīdu sev priekšā.

Otrais gājiens (II/24.t.)

- 1.–6.t. Puiši ar 2. kustību (3 reizes), sākot ar kreiso kāju, dodas pie savām partnerēm (3. zīm.). 6.t. ar polku apgriežas pa labi ar muguru pret partneri.
Tajā laikā meitenes dejo šādi:
- 1.–2.t. divi pievilciena polkas soļi sānis pa labi un pa kreisi ar seju pret centra līniju. 3.–4.t. pagriežas (1/4) pa labi un atkārti 1.–2.t. darbības (labās puses meitenes ar muguru, kreisās – ar seju pret skatītājiem).
- 5.–6.t. Atkārti 3.–4.t. darbības, dejojot ar muguru pret centra līniju.
- 7.–8.t. Ar diviem tecīņus polkas soļiem partneri izpilda do sa do (4. zīm.).
- 9.–12.t. Atkārti 1.–6.t. darbības, puīšiem virzoties uz skatuves centra līniju uz gājienu sākuma vietām.

- 15.–16.t. Puisis ar puisī izpilda do sa do skatuves vidū un nobeidz ar seju pret savu meiteni Meitenes ar diviem tecīņus polkas soļiem apgriežas divas reizes pa labi un paliek ar seju pret centra līniju.
- 17.–24.t. Atkārto 1.–8.t. darbības. 24.t. beigās meitene paliek puisim priekšā (visiem skats uz vidu), puisī abus skalus paņem labajā rokā un uz “divi” piesit pie grīdas.

Kustību apraksts

taktsmērs 2/4

1. kustība

Sākuma stāvoklis: labā kāja celi saliekta un pacelta 90° augstumā, pēda brīva. Meitenēm rokas sānos. puisīem sakrustoti skali uz labā pleca.

1.t.

“Viens” – solis ar labo kāju uz priekšu (celis saliekts), vienlaicīgi kreiso kāju, ceļgalā saliektu, paceļ aizmugurē. Auguma augšdaļu noliec uz priekšu paralēli grīdai.

“Divi”

– solis uz priekšu ar kreiso kāju (celis saliekts), labo kāju paceļ kā sākuma stāvoklī, augumu iztaisno.

“Viens”

– atkārto 1.t. darbības.

2.t.

“Divi”

– neliels palēciens uz labās kājas (celis saliekts), pavirzoties uz priekšu. Vienlaicīgi kreiso kāju paceļ priekšā, saliektu ceļgalā. Palēciena laikā meitenes sasit plaukstas, puisī – skalus, neatceļot tos no pleca. Augums iztaisnots un pagriezts 1/4 pa labi ar kreiso plecu uz priekšu. Kustību turpina, sākot ar kreiso kāju, un palēciena laikā pagriež uz priekšu labo plecu.

2. kustība

Puisīem

Kustību kombināciju izpilda 2 taktis. Sākuma stāvoklis 6. pozīcija. Katrā rokā pa skalam, tie ir sakrustoti un ar galiem atbalstīti pret grīdu dejojāju priekšā tā, lai skalu krustpunkts būtu zemāk par ceļgaliem un skali veidotu krustojuma vietās platu leņķi.

1.t.

Viens-i” – solis uz vietas ar kreiso kāju.

“Di-” – ar labo kāju pārlec pāri sakrustotajiem skaliem.

“-vi” – palēciens uz labās kājas (sākot polku).

2.t.

Polkas solis, sākot ar kreiso kāju, atmuguriski. Vienlaicīgi skalus ceļ sānis augšā un nolaiž priekšā lejā kustības sākuma stāvoklī.

3.–4.t.

Atkārto 1.–2.t. darbības, sākot ar labo kāju.

“CEL PA PRIEKŠU LABO KĀJU”

Ievads (8 t.)

Dejo tikai meitenes

- 1.–4.t. Ar 8 gājiena soļiem meitenes veido apli. Rokas pie brunčiem (1. zīm.).
5.–8.t. Ar 6 gājiena soļiem, ejot no centra uz āru, apli paplašina. 8.t. beigās strauji apgriežas pa labi veselu apli (kājas 6. pozīcijā), ieliek rokas sānos un nostājas ar seju pa dejas ceļu.

Pirmais gājiens (16 t.)

- 1.–4.t. Meitenes ar 1. kustību (2 reizes) virzās apli pa dejas ceļu. Puiši uz “viens” piesit skalus pie grīdas un ar 8 gājiena soļiem, sākot ar labo kāju, apiet veselu apli ap skaliem dejas ceļa virzienā.
5.–8.t. Atkārto 1.–4.t. darbības, tikai tagad puiši tur skalus kreisajā rokā un tos apiet, sākot ar kreiso kāju, pret dejas ceļu.
9.–12.t. Meitenes 2. kustību izpilda 2 reizes, sākot ar skatu uz āru. Puišiem izklupiens uz labās kājas diagonāli pa labi, vienlaicīgi 8 reizes sasit skalu augšējos galus. Otrs skalu gals balstās stingri uz grīdas.
13.–14.t. Meitenes turpina 2. kustību. Puišiem izklupiens uz kreisās kājas diagonāli pa kreisi, skalus sasit 4 reizes.
15.–16.t. Meitas turpina 2. kustību. Puiši ar 4 gājiena soļiem pieiet pie savām meitenēm. 16.t. uz “divi” – skalus piesit pie grīdas, uzaicinot turpmāk dejojot kopā.

Kustību apraksts

taktsmērs 2/4

1. kustība

1. kustība meitenēm

1. mūzikas daļa

Kustību kombināciju izpilda 4 taktīs. Sākuma stāvoklis: kājas 6. pozīcijā, rokas sānos. Visas kustības jāizpilda, elastīgi šūpojoties pēdās un ceļos, ceļi nedaudz saliekti.

- 1.t. “Viens” – solis ar celi saliektu kreiso kāju uz priekšu, labo kāju, celi saliektu, paceļ uz priekšu, pēda brīva. Saglabājot šādu stāvokli, nemanāmi palecas un nedaudz pavirzās uz kreisās kājas dejas ceļa virzienā.
“Divi” – labo kāju noliek uz grīdas puspēdas tiesu priekšā kreisajai kājai un pašūpojas potītēs, pēdās un ceļgalos.
2.t. Atkārto 1.t. darbības, sākot ar labo kāju.
3.t. “Viens” – puspietupiens 6. pozīcijā.
“Divi” – ceļus iztaisno, vienlaicīgi noliecot auguma augšdaļu uz priekšu.
4.t. Atkārto 1.t. darbības, sākot ar kreiso kāju.

2. kustība

2. mūzikas daļa. Kustību kombināciju izpilda 4 taktis. Sākuma stāvoklis: kājas 6. pozīcijā, rokas sānos.

1.t.

“Viens” – lēciens uz kreisās kājas, labo strauji izmet uz priekšu, pēda atliekta.

“Divi” – lēciens uz kreisās kājas, labo, strauji atmetot atpakaļ, saliec celī. pēda brīva.

2.t.

“Viens-” – nolec 6. pozīcijā uz puspēdām, ceļi nedaudz saliekti.

“-i” – lēciens uz kreisās kājas, apgriežoties pusapgriezienu pa labi un atmetot atpakaļ celī saliektu labo kāju.

“Di-”

– lēciens uz labās kājas, kreiso, saliektu celī, atmet atpakaļ.

“-vi”

– pauze.

3.–4.t.

Atkārtoti 1.–2.t. darbības, sākot ar labo kāju.

KŪJU DANCIS

Ievads (8 t.)

- 1.–6.t. Dejojāji pa pāriem (meitene blakus puisim kreisajā pusē) 12 gājiena soļiem dodas pa dejas ceļu un izveido 1. zīmējumu. Katram labajā rokā ir viens skals (tur kā kūju).
- 7.t.
“Viens” – meitene piesit skalu pie grīdas sev priekšā.
“Divi” – pauze
- 8.t.
“Viens” – puisis piesit skalu pie grīdas sev priekšā.
“Divi” – pauze

Pirmais gājiens

(16 t.)

Sākuma stāvoklis: kājas 6. pozīcijā, ceļi saliekti. Skalu tur ar abām rokām pie augšējā gala. Dejo tikai puiši.

- 1.–4.t. 1.t. 2 reizes piesit skalu pie grīdas diagonāli pa kreisi.
2.t. 2 reizes piesit skalu pie grīdas diagonāli pa labi.
3.t. lēciens 6. pozīcijā uz priekšu, nobeidzot nelielā pietupienā. Lēciena laikā skals neizkustas, bet stingri atbalstīts pret grīdu labajā pusē.
4.t. 6. pozīcijā lec atmuguriski uz izejas pozīciju.
- 5.–8.t. Meitenes izpilda 1.–4.t. darbības, puiši vēro.
- 9.–16.t. Visi izpilda 1.–4.t. darbības 2 reizes. 16.t. beigās, lecot atmuguriski, izveido 2. zīm., nolēcot 2. paralēlajā kāju pozīcijā puspietupienā. Skalu atbalsta pret grīdu tieši sev priekšā.

Otrais gājiens

(16 t.)

- 1.–4.t. Dejo tikai meitenes.
- 1.t. “Viens” – piesit skalu sānis pa kreisi. “Divi” – piesit skalu tieši sev priekšā.
2.t. Atkārti 1.t. darbības, sākot pa labi.
3.t.
“Viens” – lēciens 6. pozīcijā.
“Divi” – lēciens 2. paralēlajā pozīcijā. 4.t. Atkārti 3.t. darbības, nobeidzot puspietupienā.
- 5.–8.t. Puiši atkārti 1.–4.t. darbības, meitenes vēro.
- 9.–16.t. Vienlaicīgi visi izpilda 1.–4.t. darbības 2 reizes. 16.t. beigās, nolēcot 6. pozīcijā puspietupienā, nostājas, kā parādīts 1. zīmējumā.

Trešais gājiens

(16 t.)

- 1.–4.t. Dejo tikai puiši.
1.t.
“Viens” – liels lēciens 6. pozīcijā, apgriezoties pa labi ar seju pretējā virzienā.
“Divi” – spēcīgi piesit skalū pie grīdas sev priekšā.
2.t. Atkārto 1.t. darbības.
3.t.
“Viens” – lēciens sānis pa kreisi 6. pozīcijā, atbalstoties uz skala.
“Divi” – piesit skalū sānis pa labi.
4.t. Atkārto 3.t. darbības, lecot pa labi un skalū piesit pa kreisi.
- 5.–8.t. Dejo tikai meitenes
5.t.
“Viens-i, di-” – 3 mazi lēcieni 6. pozīcijā, apgriezoties veselu apli pa labi.
“-vi” – piesit skalū pie grīdas sev priekšā.
6.t. atkārto 5.t. darbības.
7.–8.t. Atkārto 3.–4.t. puišu darbības.
- 9.–16.t. Puiši izpilda 1.–4.t. darbības 2 reizes, meitenes 5.–8.t. darbības 2 reizes.
16.t. beigās nostājas puspietupienā 6. pozīcijā.

Ceturtais gājiens

(16 t.)

Izpilda pārī abi partneri vienlaicīgi. Sākuma stāvoklis: partneri nostājas slēgtajā aptvērienā, turoties pie skaliem.

- 1.t.
“Viens” – labo roku virza uz priekšu, kreiso – atpakaļ un abus skalus piesit vienlaicīgi pie grīdas.
“Divi” – piesit abus skalus sānos.
2.t. Atkārto 1.t. darbības, virzot kreiso roku uz priekšu, labo – atpakaļ.
3.t.
“Viens” – partneri lec uz priekšu (viens otram pretim), atbalstoties uz skaliem – puisis nolēc 6. pozīcijā, meitene – 2. paralēlajā, ceļi saliekti.
“Divi” – abiem lēciens 6. pozīcijā atmuguriski, ieņemot 2. zīmējumā norādītās vietas
4.t. Atkārto 3.t. darbības, paliekot 2. zīm. vietās.
5.–6.t. Atkārto 1.–2.t. darbības.
7.–8.t. Atkārto 3.–4.t. darbības, tikai puisis lec 2. paralēlajā, bet meitene 6. pozīcijā (2. zīm.).
9.–16.t. Atkārto 1.–8.t. darbības (2. zīm.).

“AK, TU MANA, VECĀ LĪZE”

Ievads (4 t.)

Meitene paņem no puīša skalus un sakrustotus atbalsta pret labo plecu, puisim rokas sānos. Ar 4 gājiena soļiem visi izveido apli ar seju pa dejas ceļu. Meitene puisim priekšā.

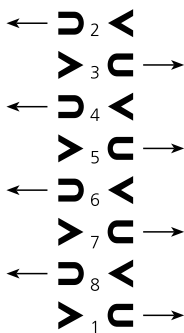
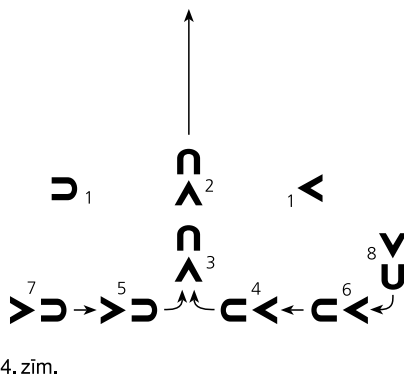
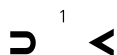
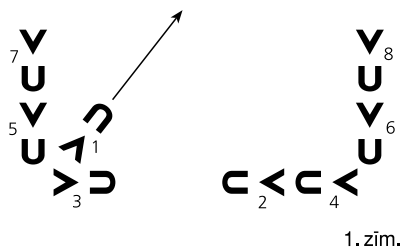
Pirmais gājiens (I/24.t.)

- 1.–16.t. Visi ar 1. kustību (4 reizes) dodas dejas ceļa virzienā. 16.t. beigās izveido 1. zīm.
- 17.–24.t. Puīši izpilda 2. kustību 2 reizes, meitenes – 3. kustību 2 reizes.

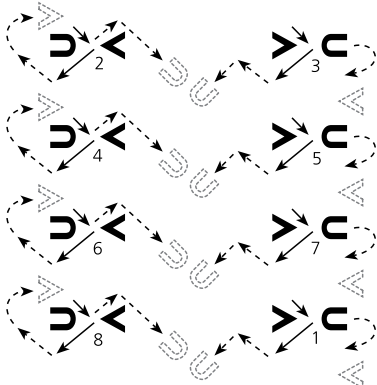
Otrais gājiens (II/8.t.; I/24.t.)

- 1.–16.t. Dejojāji ar 1. kustību (4 reizes) virzās, kā parādīts 2. zīmējumā. 16.t. beigās izveido gatvi (3. zīm.)
- 17.–24.t. Puīši izpilda 2. kustību 2 reizes, meitenes – 3. kustību 2 reizes.
- 25.–32.t. Virzoties uz skatuves kreiso pusi, atkārti 17.–24.t. darbības. 32.t. beigās nodejo no skatuves.

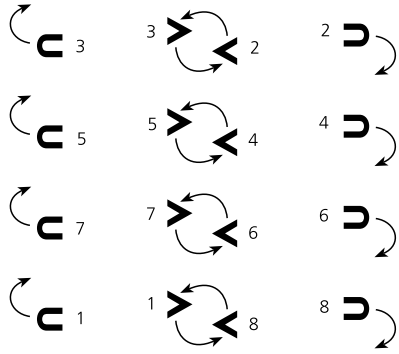
AK, TU MANA, VECĀ LĪZE

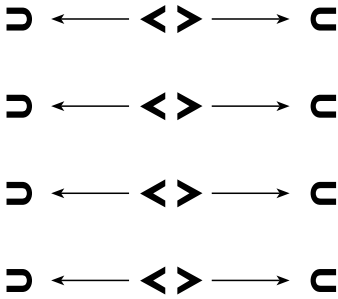
NABADZIŅŠ DANCOT GĀJA

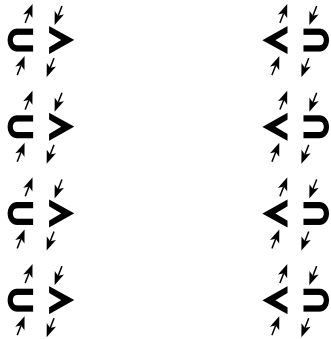
1. zīm.

2. zīm.

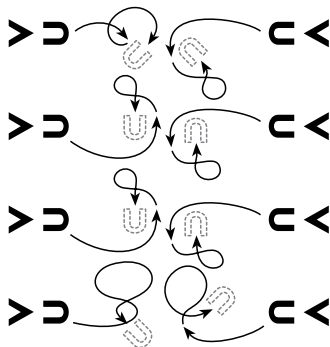

3. zīm.

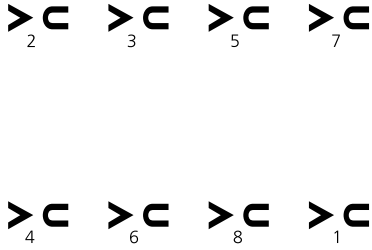
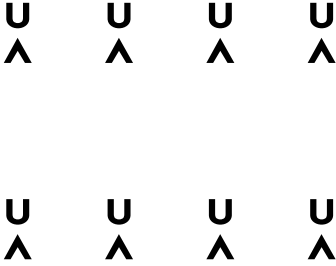

4. zīm.

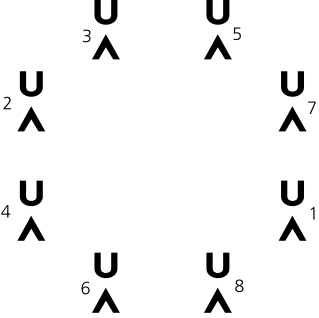
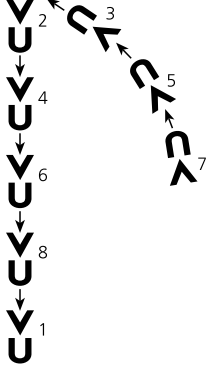
CEL PA PRIEKŠU LABO KĀJU

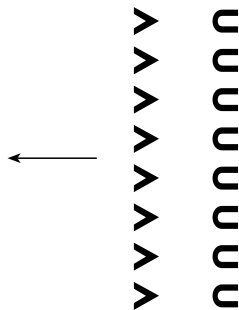

KŪJU DANCIS

 <p>1. zīm.</p>	 <p>2. zīm.</p>
--	--

AK, TU MANA, VECĀ LĪZE

 <p>1. zīm.</p>	 <p>2. zīm.</p>
---	---

3. zīm.

AK, TU MANA, VECĀ LĪZE

Latviešu tautas mūzika Sniedzes Grīnbergas apdarē

♩ = 60

Ievads

1

